

Täysistunto

Tiistai 24.5.2022 klo 14.00—16.25

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta ja arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 77/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, edustaja Hopsu.

Keskustelu

14.37 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Oikeastaan lyhyesti kiitokset hallitukselle siitä, että tukimuotoja Ukrainan ja ukrainalaisten auttamiseksi etsitään koko ajan lisää. Tämän esityksen lisäksi on tullut päätös 70 miljoonan bitcoin-varojen ohjaamisesta kokonaisuudessaan Ukrainan tukeen.

Tämä esitys helpottaa erityisesti hyväntekeväisyys- ja avustusjärjestöjen toimintaa. Arvonlisäverolakia muutetaan siis väliaikaisesti siten, että Venäjän Ukrainan-hyökkäystä pakeneville henkilöille maksusta luovutettavien tavaroiden kotimaiset myynnit ja muista jäsenvaltioista tapahtuvat yhteisöhankinnat sekä näihin liittyvät palvelut säädetään verottomiksi. Verottomuus koskee lähinnä yleishyödyllisille yhteisöille myytäviä myyntejä, joihin sisältyvä vero saadaan vähentää, eli kyse on nollaverokannasta. Verottomuus tulee voimaan takautuvasti sodan alusta asti ja jatkuu tällä päätöksellä vuoden 22 loppuun asti. Tätä sovelletaan myös oman käytön verotukseen, joten myös yritysten tekemät lahjoitukset järjestöille ovat verottomia.

Tavoitteena on siis tukea Ukrainan pakolaisille annettavaa humanitääristä apua ja poistaa tavaroiden kotimaisia myyntejä koskeva neutraalisuusongelma. Ulkomailta tuodut avustustarvikkeet ovat jo alv-vapaita EU-säätelyn pohjalta.

Kiitokset myös suomalaisille. Suomalaiset ovat aktiivisesti tehneet lahjoituksia, ja toivottavasti tämä auttamisen halu kestää ja laajenee. Nyt on voinut olla ylpeä suomalaisista.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

14.39 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hopsu jo kuvaili tämän lakimuutoksen merkityksen. Nimenomaan on kysymys kansalaiskeräysten suuntaamisesta Ukrainasta tuleville pakolaisille, mutta haluaisin käyttää tässä yleisemmän puheenvuoron siitä kulumasta, kuinka arvokasta on se, että suomalaiset antavat nyt panoksensa eri lohkoilla täs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

sä kriittisessä tilanteessa ukrainalaisille, osoittavat sitä kautta solidaarisuuttaan. Sitä tekee yrityssektori hyvin vahvalla tavallaan, on katkaissut myöskin kauppasuhteensa Venäjälle, sitä tekevät kansalaiskeräykset, joita tehdään tietysti lainsäädännön kautta, ja osallistutaan myöskin näihin Euroopan unionin pakotteisiin.

Tämä Ukrainan tilanne on suomalaisille poikkeuksellisenkin haavoittava. Puhtaasti geopolitiittinen sijaintimme on samankaltainen kuin Ukrainalla, olemme Venäjän rajamaa, mutta ehkä vielä enemmän tässä Ukrainan tilanteessa tulee vastaan se, että meillä on tämä asosiaatiomuusti erittäin vahva. Tässä on meille samantyyppinen tilanne kuin talvisodan alla, joutua yksin aggression kohteeksi, vastaanottajaksi. Silloin me suomalaiset kaipasimme kansainvälistä solidaarisuutta, tukea, ja paljon sympatiaa saimme, jonkin verran tukeakin mutta paljon enemmän sympatiaa. Olemme siinä mielessä nyt sitten toisenlaisessa tilanteessa, että Ukraina on saanut sympatian lisäksi myöskin aidosti tukea, ja yksi tuenosoituksen muoto on nyt tämä lakimuutos, mikä tässä tehdään.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Zyskowicz.

14.40 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos hallitukselle esityksestä, jolla pyritään helpottamaan Ukrainan hyväksi tehtävää humanitääristä työtä. Hyvin laajasti — varsinkin tietysti Euroopassa — eri maissa järjestöt, yritykset, kansalaiset ja luonnollisesti myös valtiot ovat toimineet tehokkaasti Ukrainan auttamiseksi poliittisella tasolla, humanitäärisen avun muodossa ja myös ihan sotilaallisen avun muodossa.

Kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on tänä päivänä kestänyt jo kolme kuukautta, on olemassa huoli siitä, että varsinkin tavalliset kansalaiset ja kansalaisjärjestöt turtuvat tilanteeseen ja halu ja valmius auttaa ukrainalaisia humanitäärisen avun muodossa pikkujäijä hiipuvat. Tästä on ymmärtääkseni nähtävissä jo merkkejä eri maissa, Suomen tilanteesta en osaa tarkalleen sanoa.

Olisi hyvin tärkeätä, että me kaikki järjestöissä, yrityksissä muistaisimme, että kauhistuttava tilanne Ukrainassa jatkuu joka päivä, joka yö: Venäjä pommittaa summittain siviiliohteita, puhumattakaan niistä raakuuksista, joita suoritetaan yksittäisiä siviileitä kohtaan. Jotta tämä auttamishalu säilyisi — koska tarvehan ei mihinkään katoa, mieluumminkin päinvastoin — toivoisin myös sitä, että media, kansainvälinen media ja suomalainen media, jaksaisi pitää yllä kiinnostusta sitä kohtaan, mitä Ukrainassa tapahtuu.

Suomalaisen median osalta mielestäni tämä on tilanne. Kun seuraan lehtiä ja uutisia televisiosta ja radiosta, niin kyllä suomalaiset mediat ja niiden toimittajat tekevät tässä suhteessa erittäin hyvää ja perusteellista työtä. Huolissani olen jonkun verran kansainvälisen median mielenkiinnon vähentymisestä: kun seuraa esimerkiksi CNN:ää tai BBC:tä, niin sodan alkuvaikeina Ukraina oli aina ykkösuutinen. Mutta kun nyt avaatte vaikkapa tänään tällä hetkellä jommankumman kanavan, niin huomaatte, että helposti Bidenin Asian-matkat ja muut tärkeät uutiset ajavat ohi. Toivon, että Ukraina pysyisi maailman medioiden etusivun juttuna, koska sitä se tilanne on ja se myös auttaa ihmisiä muistamaan ukrainalaisten hädän ja auttamistarpeen.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Viitanen.

14.44 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Haluan tässä vain lyhyesti todeta, että me olemme valtiovarainvaliokunnan verojaostossa jo aloittaneet tämän kyseisen asian ennak-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

kokäsittelyn. Olemme kuunnelleet asiantuntijoita, ja asia on kyllä ihan joutuisasti siellä etenemässä. Tämä on tietenkin varsin tarpeellinen, mikä täällä on jo todettukin, ja tulee tietenkin oikeaan aikaan — oikeaa tarvittavaa apua tässä traagisessa tilanteessa.

Tässä tulee varmasti esiin tiettyjä yksityiskohtaisempia kysymyksiä, koska tämä on väliaikainen muutos, tämä on tuotu nopeasti ja tässä ei ole ollut kovinkaan paljon lausunto-kierrosmahdollisuutta. Tähän jää sellaisia käytännön tilanteiden soveltamisongelmia, jotka eivät ole varmasti aivan selkeitä toimijoille, nimittäin: miten hallinnollinen työ tästä lisääntyy, missä tapauksessa ja miten tulee erotella, mikä apu menee juuri Ukrainasta paenneille ja mikä sitten menee muille? Ja tästä tulemme varmasti tekemään joitakin huomioita, että tähän on kiinnitettävä huomiota niin Verohallinnon puolelta kuin sitten yleisessä ohjeistuksessa ja jatkomietinnässä, koska nämä eivät välttämättä tule olemaan näille yleis-työhyödyllisille toimijoille helppoja tilanteita. Meille kerrottiin jonkin verran siitä, kuinka hallinnollista työtä voi tulla lisää ja muuta, vaikka ehdottomasti ja toki ja aivan varmasti kaikki näkevät, että tämä laki sinänsä on erittäin tervetullut, ja sitä parhaillaan tosiaan jaostossa käsittelemme.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkelä.

14.45 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Ilmaisen myös tukeni tällaiselle pienellekin eleelle siihen suuntaan, että ukrainalaisten auttamista helpotettaisiin.

Mitä tulee tuohon lain väliaikaisuuteen ja tilanteen väliaikaisuuteen, niin nyt alkaa näyttämään siltä, että se tilanne ei todellakaan jää väliaikaiseksi siellä Ukrainassa, vaan sotatapahtumat ovat nyt vyöryneet uuteen suuntaan, taisteluja käydään aika tiukasti Itä-Ukrainassa, ja kukaan ei tiedä, ratkeako se tilanne siellä kuukausissa, ensi syksyyn mennessä, ensi talveksi, kun taas tulee kylmä, ja silloin varmasti tarvitaan apua siellä Ukrainassa. Valitettavasti tilanne on se, että varmaan apua aletaan tarvitsemaan pahimmassa tapauksessa muuallakin, jos nämä pahimmat skenaariot ruokapulasta ja muusta toteutuvat, mutta tietysti siellä Ukrainassa tällä hetkellä se hätä on kaikkein käsinkosketeltavin ja varmaan on myös sitten tulevana talvenakin, eli kaikki apu on varmasti tarpeen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.